

ورزش برای توسعه، سند راهبردی می خواهد

پس از اجباری کردن آموزش شنا و ژیمناستیک در مدارس ابتدایی و لزوم فرا گرفتن این دو ورزش پایه، تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش با توصیه جدی پرداختن به طناب‌بازی، سومین قدم جدی‌اش را برای پیاده کردن ورزش در مدارس کشور برداشت.

گام‌های مثبت ورزشی صورت گرفته در آموزش و پرورش نباید متوقف شود ورزش برای توسعه، سند راهبردی می خواهد

جام جم آنلاین: پس از اجباری کردن آموزش شنا و ژیمناستیک در مدارس ابتدایی و لزوم فرا گرفتن این دو ورزش پایه، تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش با توصیه جدی پرداختن به طناب‌بازی، سومین قدم جدی‌اش را برای پیاده کردن ورزش در مدارس کشور برداشت.

حدود 14 میلیون نوجوان و جوان در حال تحصیل، شامل برنامه‌هایی می‌شوند که در آغاز راه دبستانی‌ها را در برمی‌گیرد. سال‌ها بود که این نسل جوان آینده‌ساز، چنان فراموش شده بودند که اگر هشدار وزارت بهداشت نبود و خطر بی‌تحریکی و نواقص ستون فقرات و عوارض جسمانی را در این طبقه از جامعه تذکر نمی‌داد، کسی به داد این گروه نمی‌رسید.

از دیرباز همه می‌دانستند که بازی و تحرک، رمز سلامت در کودکان است و هر نوجوان و جوانی اگر بی‌تحرک بماند باید در سلامت او تردید کرد. گردانندگان امور ورزش در وزارت ورزش و جوانان وظیفه دارند در برنامه‌های اجرایی خود و در راس همه، راهی برای حفظ سلامت و توانایی‌های جسمانی نسلی که آینده را باید به آنها سپرد جستجو کنند و به جد سرلوحه کار خود قرار دهند. در این صورت و در جامعه‌ای سالم و پرتحرک بهتر می‌توان به اهداف قهرمانی و الگو قرار دادن قهرمانان نمونه پرداخت تا رغبت جوانان برای پرداختن به ورزش بیشتر شود. همان‌طور که بدون توجه به ورزش آموزشگاهی، سلامت جامعه و رشد جسمی و عقلانی یک ملت به خطر می‌افتد، بی‌اعتنایی به قهرمان‌پروری نیز از نشاط و هیجان و شادابی جوانان می‌کاهد و سیر سلامت جامعه را کند و بی‌حاصل می‌کند. بیهوده نیست که ملت‌ها در هر تاریخی به جشنواره‌های ورزشی و انجام مسابقه بین جوانان و قهرمانان خود بها داده، پایه‌گذار المپیادها در تاریخ باستان و رقابت‌های جهانی و بازی‌های المپیک تا به امروز بوده‌اند. انجام المپیادهای ورزشی در یونان باستان، در شهر آتن و دامنه کوه‌های المپید، توجه این امپراتوری را که از کهن‌ترین ملت‌های اروپایی است به ورزش نشان می‌دهد و شاید پرسابقه‌تر از این به مراسم ورزشی در کشور پهناور ایران باستان - که از قلب آسیا تا اروپا را شامل می‌شد - باید توجه کرد که با یافتن جام حسنلو، در یکی از حفاری‌ها در ایران، پی‌برده شد که پیشینیان ما چه بهایی برای ورزش قائل بوده‌اند.

این که در هرم ورزش پرداختن به دوران کودکی ضروری است، بر هیچ‌کس پوشیده نیست و اگر ورزش یک ملت به این قاعده وسیع و کمیت بالا بنا شود، به یقین می‌توان به الگوهای قهرمانی هم دست یافت. براساس این اصول هر کشوری به شکلی برنامه‌ریزی کرده و به نیازهایش دسترسی پیدا کرده است.

غربی‌ها یا مللی که معتقد به ورزش کردن و سلامت نسل‌ها هستند، پرورش قهرمانان خود و معرفی آنان را در مصاف‌های بین‌المللی از قید و بند پرورش اجباری درآورده و با توجه جدی به توسعه زیرساخت‌ها و تهیه امکانات سخت‌افزاری، اجازه داده‌اند هر کس آزادانه و در هر سن و سالی به ورزش بپردازد و با فراهم کردن و بازگذاشتن راه پرورش و صعود آنان تا سطح ملی و سپس انتخاب بهترین‌ها، قهرمانان خود را در سطوح بین‌المللی مثل بازی‌های المپیک، روانه میدان مسابقه می‌کنند.

ورزش ما و شیوه پرورشی کشورمان که بنا را بر انتخاب آزاد نهاد، ظاهراً راه درستی را برگزیده است، با این تفاوت که در تامین زیرساخت‌ها، یکی از 3 عامل مهم پرورش، ورزشکاران و خانواده‌ها را در برابر راه تنگ و باریک و صعب‌العبوری قرار داده است. چنان که نوجوانان و جوانان ما با این محدودیت‌ها و دستیابی‌گران به مکان‌های مساعد و کمبود مربیان آرموده، اغلب خودرو رشد کرده و سن قهرمانی خویش را به تعویق انداخته‌اند.

غفلت گردانندگان امور ورزش و مدیران جامعه از ایجاد نیازها و ضرورت‌های اولیه نه تنها مانع از پرورش صحیح استعدادها ناب کشورمان و تاخیر در حضور آنان در عرصه‌های بین‌المللی می‌شود، دوره قهرمانی آنها را نیز چنان کم می‌کند که فرصتی برای تعیین به موقع جانشینی آنان پیش نمی‌آید. بی‌جهت نیست که با از دست دادن یک ستاره به هر دلیلی، تمام وجودمان می‌لرزد و ما را به یاد اشتباهاتی که در سازندگی کمبودهایی که در این راه داشته‌ایم، می‌اندازد.

غفلت چند ساله از ورزش پایه

اینک چند سالی است که پی برده‌ایم دوران نوجوانی و جوانی فرزندان این مرز و بوم در مدارس، چنان به باد فراموشی سپرده شده که

حاصل این کم‌تحركي حتي بر قامت نسل آینده اثرگذار شده است. با آن که بارها و به وفور صحبت از این مقطع سني در پرورش و سازندگي این نسل جوان شده است، اما مسوولان ورزش در غفلت از این امر مهم، کوتاهی نکرده‌اند!

نکته: اینک چند سالي است که پی برده‌ایم دوران نوجواني و جواني فرزندان این مرز و بوم در مدارس، چنان به باد فراموشي سپرده شده که حاصل این کم‌تحركي حتي بر قامت نسل آینده اثرگذار شده است

خوشبختانه توجه به ورزش همگاني و دیدگاه‌هاي تازه براي ایجاد تحرك در مدارس، وزارت عريض و طویل آموزش و پرورش را به رغم مسوولیت سنگین در بخش آموزش، بر آن داشته است تا با ارتقای جایگاه مدیریتی ورزش در این وزارتخانه، جلوي این فقر تحركي را بگیرد و علاوه بر آن با يك برنامه‌ریزي نسبتا ساده ولي جدي، بي‌توجهي صورت گرفته به مسائل زیربنایی ورزش را جبران نماید.

حیف از طرح جامع ورزش

در دوره مدیریتی مهندس مهرعلیزاده در ورزش طرح جامع ورزش تدوین شد که اگرچه بر آن ایرادهایی از جمله کاربردی نبودن طرح، وارد شد اما همان طرح به ظاهر ناقص می‌توانست ورزش ما را دگرگون و مدیران ورزش را در هر پستی که دارند مسوولیت‌پذیر و پاسخگو کند. در این طرح از ورزش در آموزشگاه‌ها، که زیربنا و قاعده هر می‌شکل این طرح را تشکیل می‌داد تا راس این هرم که تیم‌های ملی را در بر می‌گرفت، مورد توجه قرار گرفته بود. در بدنه این هرم ورزش همگاني، ورزش حرفه‌اي، ورزش بانوان و... هم جایگاه خاصی داشت و خلاصه کلام آن که هیچ موردی از قلم نیفتاده بود و همه آحاد جامعه را در بر می‌گرفت.

گرچه این طرح با همه هزینه‌های صورت گرفته و مرارت‌های کشیده شده، از نگاه گردانندگان بعدی دستگاه ورزش نادیده ماند و طرح جامع به بایگانی ورزش سپرده شد، اما طی یکی دو سال گذشته در آموزش و پرورش تحركي جدید دیده می‌شود تا بحسب وظیفه و تعهدی شرعی و ملی، به ورزش بها داده شود. این نگاه مثبت علاوه بر هدایت جوانان آینده‌ساز به جامعه‌ای سالم می‌کوشد تا به سهم خود در ساختن زیربنایی محکم در ورزش بکوشد. بحسب این نگاه که فرد با تجربه‌ای چون کیومرث هاشمی آن را هدایت می‌کند، دانش‌آموزان مدارس ابتدایی موظف شدند در کلاس سوم دبستان شنا را بیاموزند و در سال‌های پایین‌تر با حرکات ابتدایی ژیمناستیک آشنا شوند و در برنامه درس ورزش به طناب زدن بپردازند. از آنجا که ژیمناستیک و شنا 2 رشته ورزشی پایه محسوب می‌شود که به صورت حرکات تفریحی هر نوجواني را به وجد و نشاط می‌آورد و می‌تواند هر جوانی را در پرداختن به ورزش‌های حرفه‌ای مستعدتر و موفق‌تر سازد، پی می‌بریم همین برنامه ظاهرا ساده و کم‌خرج می‌تواند در آینده چه تحولي در ورزش به وجود آورد.

اما همین تلاش و کوشش و تدبیر صادقانه مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش زمانی با موفقیت همراه است که وسایل و ابزارش فراهم شود و زیرساخت‌هایش موجود باشد. مجهز شدن مدارس (حداقل در هر منطقه) به سالن‌های سرپوشیده و مجهز، آموزش دادن مربیانی که بتوانند این گروه میلیونی را با تعلیم صحیح و یکسان با الفبای بدون نقص و ایراد حرکات ورزشی آشنا کنند و اعزام ناظرانی به این کلاس‌ها در جهت زیر نظر گرفتن استعدادهای درخشان، از جمله عوامل موثری است که باید در نظر گرفته شود.

کاری که آموزش و پرورش آغاز کرده است و هنوز هم جای بررسی و تکمیل دارد، زمانی ارزش پیدا می‌کند که در دانشگاه‌ها و در باشگاه‌ها دنبال شود و کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش در ادامه تا سطح ملی به آن توجه کنند. وزارت ورزش چاره‌ای ندارد که برای پیوستن این تلاش‌های مقطعی، سند راهبردی تهیه شده را بار دیگر مطالعه و ارزیابی کند تا نوجوانان و جوانان کشورمان از کودکی تا مرحله قهرمانی همراهی و مساعدت شوند. در این صورت است که می‌توان به آینده ورزش کشورمان امیدوار شد.

پرویز زاهدی / جام‌جم